

I

(Lagstiftningsakter)

BESLUT

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT (EU) 2022/1201

av den 12 juli 2022

om exceptionellt makroekonomiskt stöd till Ukraina

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 212,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Ett associeringsavtal mellan unionen och Ukraina ⁽²⁾, som innefattar ett fördjupat och omfattande frihandelsområde, trädde i kraft den 1 september 2017. Eftersom Europeiska rådet den 23 juni 2022 erkände Ukrainas europeiska perspektiv och beslutade att bevilja Ukraina status som kandidatland bör Ukraina betraktas som berättigad till makroekonomiskt stöd från unionen.
- (2) Ukraina började våren 2014 genomföra ett ambitiöst reformprogram i syfte att stabilisera landets ekonomi och förbättra invånarnas försörjningsmöjligheter. Högst på agendan står bland annat korruptionsbekämpning, författnings- och valreformer samt reform av rättsväsendet. Genomförandet av dessa reformer har fått stöd genom sex på varandra följande makroekonomiska stödprogram som gett Ukraina stöd i form av lån på totalt 6,2 miljarder EUR. Det senaste makroekonomiska krisstödet som, mot bakgrund av de ökade spänningarna vid gränsen mot Ryssland, gjordes tillgängligt enligt Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/313 ⁽³⁾, gav lån på 1,2 miljarder EUR till Ukraina som utbetalades i två omgångar i mars och maj 2022 på vardera 600 miljoner EUR.
- (3) På grund av Rysslands oprovocerade och omotiverade anfallskrig mot Ukraina sedan den 24 februari 2022 har Ukraina inte längre marknadstillträde, och de offentliga inkomsterna har minskat drastiskt samtidigt som de offentliga utgifterna för att hantera den humanitära situationen och upprätthålla kontinuiteten i de statliga tjänsterna har ökat markant. I denna mycket osäkra och instabila situation pekar Internationella valutafondens (IMF) bästa uppskattningar av Ukrainas finansieringsbehov på ett extraordinärt finansieringsgap på omkring 39 miljarder USD 2022, varav omkring hälften skulle kunna tillgodoses om det hittills utlovade internationella

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 7 juli 2022 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 12 juli 2022.

⁽²⁾ Associeringsavtal mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan (EUT L 161, 29.5.2014, s. 3).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/313 av den 24 februari 2022 om makroekonomiskt stöd till Ukraina (EUT L 55, 28.2.2022, s. 4).

stödet betalas ut i sin helhet. Att unionen snabbt tillhandahåller makroekonomiskt stöd till Ukraina enligt detta beslut, som ett första steg i genomförandet av det fullständiga exceptionella makroekonomiska stödet på upp till 9 miljarder EUR, anses under rådande extraordinära omständigheter vara ett lämpligt kortsiktigt svar på Ukrainas omedelbara och mest akuta finansieringsbehov och på de betydande riskerna för landets makroekonomiska stabilitet. Unionens makroekonomiska stöd ska stödja Ukrainas makroekonomiska stabilisering och stärka landets resiliens, och därigenom bidra till en hållbar offentlig skuldsättning för landet och, ytterst, till dess förmåga att fullgöra sina finansiella åtaganden.

- (4) Storleken på unionens makroekonomiska stöd enligt detta beslut fastställs, samtidigt som det planerade fullständiga exceptionella makroekonomiska stödet beaktas, på grundval av en kvantitativ bedömning av Ukrainas återstående behov av extern finansiering som görs i samarbete med IMF och andra internationella finansieringsinstitutioner och med beaktande av Ukrainas förmåga att finansiera sig med egna medel. Vid fastställandet tas hänsyn även till förväntade ekonomiska bidrag från bilaterala och multilaterala givare och behovet av att säkerställa att bördan delas rättvist mellan unionen och andra givare, samt redan befintlig användning av unionens andra externa finansieringsinstrument i Ukraina och mervärdet av unionens samlade engagemang. De ukrainska myndigheternas åtagande om nära samarbete med IMF om utformningen och genomförandet av kortsiktiga krisåtgärder och deras avsikt att tillsammans med IMF utarbeta ett lämpligt ekonomiskt program när förhållandena så tillåter bör framhållas. Unionens makroekonomiska stöd bör syfta till att upprätthålla makroekonomisk stabilitet och resiliens under krigsförhållanden. Kommissionen bör säkerställa att unionens makroekonomiska stöd är rättsligt och innehållsmässigt förenligt med de viktigaste principerna och målen för unionens yttre åtgärder och övriga relevanta politikområden.
- (5) Unionens makroekonomiska stöd bör stödja unionens utrikespolitik gentemot Ukraina. Kommissionen och Europeiska utrikesjämbuden bör ha ett nära samarbete under hela processen med det makroekonomiska stödet i syfte att samordna unionens utrikespolitik och säkerställa att den är konsekvent.
- (6) Ett förhandsvillkor för beviljande av unionens makroekonomiska stöd bör vara att Ukraina respekterar gällande demokratiska mekanismer – inbegripet ett parlamentariskt flerpartisystem – och rättsstatsprincipen, samt garanterar respekten för mänskliga rättigheter. Det pågående kriget, särskilt det nuvarande undantagstillståndet, bör inte inkräkta på dessa principer, trots att makten koncentreras till det verkställande organet.
- (7) För att unionens ekonomiska intressen i samband med unionens exceptionella makroekonomiska stöd ska skyddas effektivt bör Ukraina vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och bekämpa bedrägerier, korruption och andra oriktigheter i samband med stödet. Det bör vidare föreskrivas i låneavtalet att kommissionen ska genomföra kontroller, att revisionsrätten ska genomföra revisioner och att Europeiska åklagarmyndigheten ska utöva sina befogenheter i enlighet med artiklarna 129 och 220 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ^(*) (*budgetförordningen*).
- (8) Unionens makroekonomiska stöd enligt detta beslut, som ett första steg i genomförandet av det planerade fullständiga exceptionella makroekonomiska stödet till Ukraina, bör knytas till stränga rapporteringskrav som ska fastställas i ett samförståndsavtal. Syftet med dessa stränga rapporteringskrav bör vara att under rådande krigstillstånd säkerställa att medlen används på ett sätt som är effektivt, transparent och ger möjlighet till ansvarsutkrävande. De politiska villkoren, som bör syfta till att stärka Ukrainas omedelbara resiliens och långsiktigt hållbara skuldsättning och därigenom minska de risker som är kopplade till fullgörandet av dess utestående och framtida finansiella åtaganden, kommer att knytas till framtida verksamhet inom det makroekonomiska stödet.

^(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (9) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta beslut bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽⁵⁾.
- (10) Det makroekonomiska stödet på upp till 1 miljard EUR enligt detta beslut utgör en finansiell skuld för unionen inom ramen för den totala volymen för garantin för yttre åtgärder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 ⁽⁶⁾.
- (11) I enlighet med artikel 210.3 i budgetförordningen ska ansvarsförbindelser som har sitt upphov i budgetgarantier eller ekonomiskt stöd och som bärs av budgeten anses ligga på en hållbar nivå om deras prognostiserade fleråriga utveckling är förenlig med de gränser som anges i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾ och det tak för årliga betalningsbemyndiganden som fastställs i artikel 3.1 i rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 ⁽⁸⁾. För att unionen ska kunna ge betydande stöd till Ukraina i form av makroekonomiskt stöd på säker ekonomisk grund, men samtidigt bevara unionens höga kreditvärdighet och därmed dess förmåga att faktiskt finansiera både interna och externa politikområden, är det nödvändigt att på lämpligt sätt skydda unionens budget för det fall att dessa ansvarsförbindelser materialiseras och säkerställa att de är ekonomiskt hållbara i den mening som avses i artikel 210.3 i budgetförordningen.
- (12) I enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning är det nödvändigt att, innan ytterligare lån enligt det extraordinära makroekonomiska stödet ges till Ukraina, stärka resiliensen hos den gemensamma avsättningsfonden med medel som står i proportion till de risker som följer av de ansvarsförbindelser som är kopplade till unionens makroekonomiska stöd till Ukraina enligt detta beslut. Utan en sådan förstärkning skulle unionens budget inte på ekonomiskt säker grund kunna tillhandahålla det stöd som Ukrainas krigsrelaterade behov kräver. För att skydda unionens budget, och på grundval av den aktuella bedömningen, bör den planerade täckningen för unionens fullständiga exceptionella makroekonomiska stödlån på upp till 8,8 miljarder EUR till Ukraina, inbegripet denna delutbetalning på 1 miljard EUR, uppgå till 70 % av lånevärdet.
- (13) På grundval av detta bör avsättningsnivån för lånet på 1 miljard EUR fastställas till 70 %, i stället för att den allmänna regeln i artikel 31.5 tredje stycket i förordning (EU) 2021/947 tillämpas. Motsvarande belopp på 700 miljoner EUR bör finansieras genom finansieringsramen för det geografiska programmet enligt förordning (EU) 2021/947. Detta belopp bör anslås och betalas till en särskild komponent inom den gemensamma avsättningsfonden under perioden fram till 2027.
- (14) Med tanke på den höjda avsättningsnivån för den här delutbetalningen av unionens makroekonomiska stöd är det lämpligt att hantera den finansiella skulden från det makroekonomiska stödet enligt detta beslut separat från andra finansiella skulder inom ramen för garantin för yttre åtgärder. Dessutom föreslås det att avsättningen till den gemensamma avsättningsfonden för makroekonomiskt stöd enligt detta beslut används endast för finansiella skulder enligt detta beslut, i stället för att följa den allmänna regel som fastställs i artikel 31.6 i förordning (EU) 2021/947. Det bör följas av att avsättningarna till makroekonomiskt stöd enligt detta beslut undantas från tillämpningen av den effektiva avsättningsnivå som införts i enlighet med artikel 213 i budgetförordningen.

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen – om ändring och upphävande av beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 1).

⁽⁷⁾ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁸⁾ Rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom (EUT L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (15) Eftersom målet för detta beslut, nämligen att ge unionens makroekonomiska stöd till Ukraina för att framför allt stärka landets ekonomiska resiliens och stabilitet inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta beslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (16) Med beaktande av den brådska som föranleds av de exceptionella förhållanden som förorsakats av det oprovocerade och omotiverade ryska anfallskriget, anses det lämpligt att återropa det undantag från den tidsfrist på åtta veckor som föreskrivs i artikel 4 i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, fogat till EU-fördraget, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- (17) Med tanke på den svåra situationen i Ukraina till följd av Rysslands anfallskrig, och för att stödja landets utveckling mot långsiktig stabilitet, är det lämpligt att göra avsteg från artikel 220.5 e i budgetförordningen och göra det möjligt för unionen att täcka räntekostnaderna för lånet enligt detta beslut och att efterskänka de administrativa kostnaderna som annars skulle ha burits av Ukraina. Räntesubventionen bör undantagsvis beviljas som ett instrument som anses lämpligt för att säkerställa att stödet ger avsedd verkan i den mening som avses i artikel 220.1 i budgetförordningen och bör belasta unionens budget. Under perioden för den fleråriga budgetramen 2021–2027 bör räntesubventionen täckas genom den finansieringsram som avses i artikel 6.2 a första strecksatsen i förordning (EU) 2021/947. Ukraina bör kunna ansöka om räntesubventionen och om att de administrativa kostnaderna ska efterskänkas varje år senast i slutet av mars. För att möjliggöra flexibilitet i återbetalningen av kapitalbeloppet bör det också vara möjligt att genom undantag från artikel 220.2 i budgetförordningen refinansiera de lån som i detta sammanhang tas upp på unionens vägnar.
- (18) Med tanke på situationen i Ukraina bör detta beslut av brådskande skäl träda i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Unionen ska till Ukrainas förfogande ställa ett makroekonomiskt stöd på högst 1 miljard EUR (*unionens makroekonomiska stöd*) i syfte att stödja Ukrainas makroekonomiska stabilitet. Unionens makroekonomiska stöd ska tillhandahållas Ukraina i form av ett lån.
2. För att finansiera unionens makroekonomiska stöd ska kommissionen ges befogenhet att på unionens vägnar låna upp nödvändiga medel på kapitalmarknaderna eller från finansiella institutioner och låna dem vidare till Ukraina. Lånet ska ha en maximal genomsnittlig löptid på 25 år.
3. Den finansieringsram som avses i artikel 6.2 a första strecksatsen i förordning (EU) 2021/947 ska, i form av en räntesubvention som avses i artikel 5.2 i detta beslut, användas för att täcka kostnaderna för räntebetalningar i samband med det makroekonomiska stödet under perioden för den fleråriga budgetramen 2021–2027.
4. Utbetalningen av unionens makroekonomiska stöd ska förvaltas av kommissionen på ett sätt som är förenligt med de avtal eller överenskommelser som ingås mellan kommissionen och Ukraina i det samförståndsavtal som avses i artikel 3.1.
5. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om utvecklingen när det gäller unionens makroekonomiska stöd, inbegripet utbetalningen av stödet, och i god tid förse dessa institutioner med relevant dokumentation.
6. Unionens makroekonomiska stöd ska göras tillgängligt under en period av tolv månader från och med den första dagen efter ikraftträdandet av det samförståndsavtal som avses i artikel 3.1.

7. Om Ukrainas finansieringsbehov minskar avsevärt under perioden för utbetalning av unionens makroekonomiska stöd jämfört med de ursprungliga prognoserna, ska kommissionen minska, tillfälligt skjuta upp eller upphäva stödet.

Artikel 2

1. Ett förhandsvillkor för beviljande av unionens makroekonomiska stöd ska vara att Ukraina respekterar gällande demokratiska mekanismer, däribland ett parlamentariskt flerpartisystem och rättsstatsprincipen, samt garanterar respekten för mänskliga rättigheter.
2. Kommissionen och Europeiska utrikestjänsten ska övervaka att det förhandsvillkor som anges i punkt 1 uppfylls under hela livscykeln för unionens makroekonomiska stöd, framförallt innan utbetalningar verkställs, varvid hänsyn även ska tas till förhållandena i Ukraina och konsekvenserna av undantagstillståndet där.
3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel ska tillämpas i enlighet med rådets beslut 2010/427/EU ⁽⁹⁾.

Artikel 3

1. Kommissionen ska komma överens med Ukraina om tydligt definierade rapporteringskrav som ska vara kopplade till unionens makroekonomiska stöd. Rapporteringskraven ska fastställas i ett samförståndsavtal och antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 8.2.
2. Rapporteringskraven ska särskilt säkerställa att unionens makroekonomiska stöd används på ett sätt som är effektivt, transparent och ger möjlighet till ansvarsutkrävande. Kommissionen ska regelbundet övervaka tillämpningen av dessa rapporteringskrav.
3. Närmare finansiella villkor för unionens makroekonomiska stöd ska fastställas i ett låneavtal som ska ingås mellan kommissionen och Ukraina.
4. Kommissionen ska regelbundet verifiera genomförandet av unionens makroekonomiska stöd, och särskilt av de rapporteringskrav som anges i samförståndsavtalet. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om resultaten av denna verifiering.

Artikel 4

1. Under förutsättning att kraven i punkt 2 är uppfyllda ska kommissionen betala ut unionens makroekonomiska stöd i en enda delutbetalning, i form av ett lån. Kommissionen ska besluta om tidsramen för delutbetalningen. Delutbetalningen kan delas upp i en eller flera trancher.
2. Kommissionen ska fatta beslut om att verkställa delutbetalningen efter en bedömning av följande villkor:
 - a) Uppfyllande av förhandsvillkoret i artikel 2.1.
 - b) Samförståndsavtalets ikraftträdande, inklusive bestämmelser om inrättande av ett rapporteringssystem som är tillämpligt under lånets hela löptid.
3. Om kraven i punkt 2 inte är uppfyllda ska kommissionen tillfälligt skjuta upp eller ställa in utbetalningen av unionens makroekonomiska stöd, eller vidta lämpliga åtgärder enligt låneavtalet. Kommissionen ska i sådana fall informera Europaparlamentet och rådet om skälen till att utbetalningen tillfälligt skjutits upp eller ställts in.
4. Unionens makroekonomiska stöd ska i princip utbetalas till Ukrainas centralbank. Om inte annat följer av de bestämmelser som ska överenskommas i samförståndsavtalet, inbegripet en bekräftelse av resterande finansieringsbehov i budgeten, får unionsmedlen utbetalas till Ukrainas finansministerium som slutlig mottagare.

⁽⁹⁾ Rådets beslut 2010/427/EU av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30).

Artikel 5

1. Upp- och utlåningsverksamheten ska ske i enlighet med artikel 220 i budgetförordningen.
2. Genom undantag från artikel 220.5 e i budgetförordningen får unionen, för lånet enligt detta beslut, bära räntekostnader, genom att bevilja en räntesubvention, och administrativa kostnader i samband med upp- och utlåning, med undantag för kostnader för förtida återbetalning av lånet.
3. Ukraina får ansöka om räntesubventionen och att unionen ska täcka de administrativa kostnaderna senast i slutet av mars varje år.
4. Vid behov får kommissionen, genom undantag från artikel 220.2 i budgetförordningen, refinansiera de lån som i detta sammanhang tas upp på unionens vägnar.
5. Kommissionen ska informera Europaparlamentet och rådet om utvecklingen vad gäller de transaktioner som avses i punkterna 2 och 3.

Artikel 6

Under genomförandet av unionens makroekonomiska stöd ska kommissionen med hjälp av en operativ bedömning bedöma sundheten i Ukrainas finansiella arrangemang, administrativa förfaranden och interna och externa kontrollmekanismer som är relevanta för sådant stöd.

Artikel 7

1. För unionens makroekonomiska stöd som ges i form av ett lån enligt detta beslut ska avsättningsnivån på 70 % tillämpas i stället för den allmänna regel som fastställs i artikel 31.5 tredje stycket i förordning (EU) 2021/947.
2. I stället för den allmänna regel som fastställs i artikel 31.6 i förordning (EU) 2021/947 ska de finansiella skulderna från unionens makroekonomiska stöd som ges i form av ett lån enligt detta beslut täckas separat från andra finansiella skulder inom ramen för garantin för yttre åtgärder, och avsättningarna till den gemensamma avsättningsfonden för unionens makroekonomiska stöd i form av ett lån enligt detta beslut ska endast användas för finansiella skulder som härrör från detta.
3. Genom undantag från artikel 213 i budgetförordningen ska den effektiva avsättningsnivån inte tillämpas på avsättningarna till den gemensamma avsättningsfonden för unionens makroekonomiska stöd som tillhandahålls i form av ett lån enligt detta beslut.

Artikel 8

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 9

1. Som en del av sin årliga rapport ska kommissionen senast den 30 juni varje år överlämna en bedömning till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta beslut under det föregående året, inklusive en utvärdering av genomförandet. I rapporten ska
 - a) framstegen i genomförandet av unionens makroekonomiska stöd granskas,
 - b) Ukrainas ekonomiska situation och ekonomiska framtidsutsikter bedömas, samt tillämpningen av de krav som avses i artikel 3.1,

- c) sambandet mellan de krav och villkor som anges i samförståndsavtalet, Ukrainas aktuella makroekonomiska situation samt kommissionens beslut att verkställa delutbetalningen av unionens makroekonomiska stöd påvisas.
2. Kommissionen ska senast två år efter utgången av tillgänglighetsperioden överlämna en efterhandsutvärderingsrapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av resultaten av unionens avslutade makroekonomiska stöd, hur effektivt det har varit och i vilken grad det bidragit till avsedda syften.

Artikel 10

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 12 juli 2022.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
Z. STANJURA
Ordförande
